

Van beroepszeer naar beroepseer

Van onze medewerker

Het is de hoogste tijd voor een herwaardering van de professionals. We moeten meer op hun vak kennis vertrouwen en de bewegingsvrijheid van professionals niet eindeloos inperken door regels en protocollen. Dat zegt Alexandrien van der Burgt, medeoprichter van de Stichting Beroepseer. De beweging slaat aan: in verschillende sectoren laten professionals hun stem horen en ook ministeries ondernemen actie.

De hulpverlener van de GGZ die bijna de helft van zijn tijd kwijt is aan administratie. De docent die overspannen is geworden door alle regelingen en protocollen. De medewerker van een verpleeghuis die door alle regels nauwelijks meer tijd heeft voor een praatje met de bewoners. Het zijn drie voorbeelden van professionals die dagelijks hinder ondervinden van de toegenomen con-

Ook bij Alexandrien van der Burgt, loopbaanbegeleider bij het landelijke outplacementbureau Van Ede & Partners, riep de publicatie een gevoel van herkenning op. 'Mijn collega's en ik zagen de afgelopen jaren steeds meer mensen in outplacementtrajecten terechtkomen omdat ze het gevoel hebben dat ze niet meer met hart en ziel hun werk kunnen doen. Daarbij gaat het met name om men-

Het vakmanschap van professionals wordt niet meer erkend

trole en regeldrift op de werkvloer. De Stichting Beroepseer is in het leven geroepen om de regeldruk te verminderen en het vertrouwen in de professionaliteit van de werknemers te herstellen.

Begonnen is het allemaal met het boek *Beroepszeer, waarom Nederland niet goed werkt* dat in juni 2005 verscheen. Hierin betogen auteurs als Geert Mak en Dorien Pessers dat het vakmanschap van professionals niet meer wordt erkend en dat werknemers tegenwoordig vooral worden afgerekend op hun prestaties. Het boek, waarvan inmiddels de vierde druk is verschenen, raakte bij veel mensen een gevoelige snaar en leidde tot veel reacties.

sen in de zorg en onderwijs. Maar we zien het probleem ook in andere organisaties in de publieke sector en het bedrijfsleven.'

Daarom besloot zij samen met Thijs Jansen, redacteur van het boek *Beroepszeer*, een beweging te starten. In februari 2006 richtten zij samen de Stichting Beroepseer op. Doel van de stichting is een herwaardering van de deskundigheid op de werkvloer in met name (semi)publieke sectoren.

Hoe komt het dat kennis en ervaring van de professionals worden ondergewaardeerd?

In publieke sectoren zoals zorg en onderwijs speelt marktwerking een steeds belangrijkere rol. Organisaties zijn daardoor gedwongen zich te profileren en zo efficiënt mogelijk te werken. Deze ontwikkeling leidt ertoe dat werk wordt gestandaardiseerd door middel van allerlei protocollen en richtlijnen. Zo kan voortdurend worden gemeten hoe effectief de werknemers zijn en kunnen prestaties in geld worden uitgedrukt. Daarnaast is er de trend van de schaalvergroting. Zo zijn er in de Thuiszorg conglomeraten ontstaan met soms wel dertigduizend medewerkers. Dat heeft geleid tot veel extra managementlagen. Die managers proberen de zaken van bovenaf te regelen en staan vaak nauwelijks open voor signalen van de werkvloer.

De Stichting Beroepseer wil de mensen op de werkvloer een stem geven?

Precies. Wij willen duidelijk maken hoe zij hun werk beleven en we willen ervoor zorgen dat ze weer in gesprek komen met managers en bestuurders. Dat zal uiteindelijk leiden tot een vermindering van het aantal regels en meer vertrouwen in de vak kennis van professionals.

Op welke wijze geeft de stichting professionals een stem?

Op 1 mei hebben de Dag van de be-

Alexandrien van der Burgt: 'Wij willen duidelijk maken hoe professionals op de werkvloer hun werk beleven. En we willen ervoor zorgen dat ze weer in gesprek komen met managers en bestuurders. Dat zal uiteindelijk leiden tot een vermindering van het aantal regels en meer vertrouwen in de vak kennis van professionals.' Foto: Wiebe Kiestra

roepseer georganiseerd. Tijdens die dag zijn er video-opnamen gemaakt van de beleidspersonen Plasterk, Bijsterveldt, Klink en Bussemaker die zich persoonlijk richten tot mensen op de werkvloer. Veel mensen hebben daar met waardevolle bijdragen op gereageerd. Die reacties zijn gebundeld en aan de bewindlieden gestuurd.

Ook zijn in verschillende sectoren evenementen georganiseerd waarin

uit de zorg, onderwijs, politie, welzijnswerk en rechtspraak. Hier is gesproken over bureaucratie en de nadruk op productie en efficiency. Deze meetings hebben ertoe geleid dat ambtenaren stage gaan lopen in de zorg.

Andere voorbeelden van acties?

In de GGZ is een beweging op gang gekomen onder de noemer 'Genoeg is genoeg' die ingaat tegen de markt-

Werknemers worden tegenwoordig vooral afgerekend op hun prestaties

mensen van de werkvloer in gesprek komen met besturen van organisaties. Daarnaast zijn er initiatieven die worden uitgevoerd in samenwerking met ministeries. Zo is er het project 'Terug Naar Het Echte Werk'. In het kader van dit project zijn, in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken, bijeenkomsten georganiseerd voor ambtenaren van verschillende ministeries en mensen

werking in de zorg omdat die ten koste gaat van de dienstverlening en de professionaliteit van de professionals hiermee onder druk komt te staan. Naar aanleiding van deze beweging hebben we een publiek zorgdebat georganiseerd. Binnenkort zullen we een rondetafelbijeenkomst organiseren over de WMO.

Een ander voorbeeld is de Ihtaka-beweging bij de politie waarin het

Prachtig mooi vak

Wim van de Merwe, docent metaaltechniek op de christelijke scholengemeenschap Reggesteyn in Rijssen: 'Op onze school was er vroeger één directeur en twee adjunct-directeuren. Na een fusie zijn er verschillende managementlagen bijgekomen. De lijnen zijn daardoor veel langer geworden; het is veel moeilijker geworden om dingen te regelen.'

'De communicatie verloopt nu groten-deels per e-mail. Je wordt overspoeld met mails over bijvoorbeeld cijfers en leerlingbegeleiding. Vroeger als er iets aan de hand was met een leerling, dan waren de lijnen kort en kon je snel actie ondernemen. Nu is er een heel mailverkeer met collega's als je een leerling verder wilt helpen. En dan moet je er ook nog eens voor zorgen dat alles in het archief terecht komt.'

'Tast dit mijn plezier in het werk aan? Niet echt. Ik kan wel mekkeren, maar ik help liever om de zaken uit het slop te halen. Daarom organiseer ik van alles om aan de leerlingen en de buitenwacht duidelijk te maken dat techniek een prachtig mooi vak is. Zo ben ik al tien jaar actief met wedstrijden in metaalbewerking voor leerlingen. Binnenkort gaat een leerling zelfs naar Japan voor de finale van de wereldkampioenschappen.'

'Daarnaast heb ik inmiddels volop medewerking van het bedrijfsleven. Ze sponsoren niet alleen de machines op school maar bieden ook stages en bijbanen voor leerlingen. Ook organiseer ik ouderwerkavonden. Ouders trekken een overall aan en gaan draaien en frezen. Dan kunnen ze later vertellen wat hun kind voor een mooi vak leert.'

'Ik heb het idee dat ik door dit soort initiatieven iets in het onderwijs kan veranderen. Steeds meer mensen staan open voor mijn boodschap dat het anders moet. Zelfs aan staatssecretaris Marja van Bijsterveldt heb ik al eens verteld wat er verkeerd is gegaan in het vmbo en onlangs is ze langs geweest op school.'

draait om bezieling bij politiemensen.

Zullen al die inspanningen werkelijk tot veranderingen leiden?

Je kunt het zien als een steen die je in het water gooit. We hebben een onderwerp benoemd dat breed in de samenleving leeft. Hoe langer we met de stichting bezig zijn, des te meer blijkt dat mensen zich hierbij betrokken voelen en werkelijk verandering willen.

Laatst was ik voor het eerst in zestien jaar in Berlijn. Dan zie je hoeveel potentieel er bij mensen is vrijgekomen na een periode van onderdrukking. Zo iets moet ook hier gebeuren: de muur moet vallen.

Zie ook: www.beroepseer.nl

Alex van Schooten

STAATSCOURANT

SINDS 1814

Redactie
Wvd. hoofdredacteur: drs. W.M.C. de Jong
Eindredacteur: P.C.M. Brouwers

Openbaar bestuur, sociaal, thema: J. Cohen MA, drs. H. Hauser, drs. P. Verbeek, J.J.F.M. Zonneveld.
Ruimte, financiën, economie: drs. M.R. van den Toorn (coördinator), drs. C.H. van Rossum, drs. R.J. Sandee.

Officiële Publicaties: F. de Kroon (coördinator), J. Schogt.
Opmaak- en beeldredactie: A. van der Velde (coördinator), K. Bosch, A.J. Frietman, Th.J.G. Kamps, J.M. Koorevaar.

Vaste medewerkers: mr. A.E. van Almelo, mr. O.W. Brouwer, drs. W.F.L. Buschkens (Brussel), J. van Buuren, dr. R.F.W. Diekstra, prof. mr. J.F.M. Giele, mr. K. de Greef, mr. F.A. Peppelenbosch, drs. E. Sanders.

Nieuwsvieringen: ANP, Fiscanet en Cerberus.
Redactiesecretariaat: C.L. van der Meulen

Redactieadres: Redactie Staatscourant
Postbus 20020, 2500 EA Den Haag
Bezoekadres: Prinses Margrietplantsoen 88, 2595 BR Den Haag
telefoon: 070-378 96 39; fax: 070-385 55 05
e-mail: staatscourant@sdu.nl
internet: www.staatscourant.nl
e-Staatscourant: via www.staatscourant.nl

Advertentieafdeling: P.G.J.M. Driessen
Een brochure met tarieven en voorwaarden van advertenties wordt op aanvraag toegezonden. Kopij voor advertenties richten aan: Advertentieafdeling Staatscourant, Postbus 20020, 2500 EA Den Haag, telefoon 070-378 95 46; fax 070-385 27 89
e-mail: adv.staatscourant@sdu.nl

Op alle opdrachten tot plaatsing van advertenties in de Staatscourant zijn de Advertentievoorwaarden Staatscourant van toepassing, gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer Hr. 27124000. Eventuele Algemene Voorwaarden van de opdrachtgever worden niet aanvaard.

Abonnementen: De Staatscourant verschijnt op werkdagen en is onderdeel van het pakket Sdu Wet & Recht. De prijs van een jaarabonnement is € 356; halfjaarabonnement € 186; kwartaalabonnement € 90; proefabonnement van 1 maand € 15,50. De prijs van een los nummer is € 4,05. Deze prijzen zijn exclusief BTW en inclusief verzend- en administratiekosten.

Sdu Klantenservice: Abonnementenadministratie, verkoop losse publicaties, klachten over verzending en facturering: Postbus 20014, 2500 EA Den Haag; telefoon 070-378 98 80; fax: 070-378 97 83; e-mail: sdu@sdu.nl

Uitgever:
drs. M.R. Bom (070-378 98 77)

De Staatscourant is een uitgave van Sdu Uitgevers bv, Den Haag.
Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Sdu Uitgevers bv c.q. de betreffende auteur.
De publicatierechten van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie zijn geregeld met Beeldrecht te Amstelveen.

ISSN 1566-7235

Vakantiedagen inleveren voor scholing

Van onze redacteur

DEN HAAG – Werknemers moeten vakantie- en adv-dagen opofferen voor scholing. Dat stelt werkgeversorganisatie MKB-Nederland, die hierover afspraken wil maken in cao's.

MKB-Nederland onderbouwt de oproep met onderzoeksresultaten die deze week werden gepresenteerd op haar jaarcongres. Zo verklaren veel werknemers zich bereid scholing te volgen in hun vrije tijd. Volgens de door TNS NIPO uitgevoerde enquête staat 63% hier positief tegenover. De ondernemers trekken hieruit de conclusie dat er vakantiedagen ingeleverd moeten worden. Afspraken hierover in de cao's zouden een verplichtend karakter moeten krijgen.

Voorzitter Loek Hermans van MKB-Nederland hekelde de reactie van de vakbonden, die de eerder uitgelekte plannen in felle bewoordingen afwezen. 'Hoe minder de argumenten, hoe harder de woorden,' concludeerde Hermans. Volgens hem gaat de huidige praktijk ten onrechte voorbij aan de eigen verantwoordelijkheid van werknemers voor scholing. Uit het onderzoek blijkt dat er een discrepantie bestaat tussen de erkenning van het belang van scholing en

de bereidheid om er zelf aan te beginnen. Zo erkent 93% van de werknemers dat educatie bijdraagt aan de productie en winstgevendheid van het bedrijf. Daarentegen heeft 43% zelf geen behoefte aan het volgen van opleidingen of cursussen.

In de leeftijd tussen 35 en 45 jaar ziet zelfs meer dan de helft van de werknemers het volgen van scholing niet zitten. Het belang van 'een leven lang leren' wordt door de werknemers van 45 tot en met 55 jaar het minst erkend. Deze groep maakt het daarmee voor zichzelf 'steeds moeilijker', vindt MKB-Nederland, omdat haar positie op de arbeidsmarkt toch al niet sterk is.

De werkgeversorganisatie wil met

haar plannen iets doen aan de 'slecht functionerende arbeidsmarkt' die een 'bedreiging voor de welvaart' zou vormen. Naast verplichte scholing en het inleveren van vrije tijd, pleiten de ondernemers onder meer voor een fiscale aftrekpost die werknemers moet stimuleren om zelf initiatief tot scholing te nemen.

MKB-Nederland vreest dat het ontslagrecht niet zal worden aangepakt, omdat het CDA op dit punt tegemoet zou willen komen aan bezwaren van coalitiepartner PvdA. Hermans noemde het ontslagrecht 'een belangrijke schakel' in de hervorming van de arbeidsmarkt.

Zie ook www.mkb.nl en e-Staatscourant.